

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 1130/11
23.11.2011. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Vlaste Jovanović, predsednika veća, Zvezdane Lutovac i Predraga Trifunovića, članova veća, u pravnoj stvari tužioca S.M. iz B.P, čiji je punomoćnik A.M, advokat iz S, protiv tužene Republike Srbije - Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, koju zastupa Republičko javno pravobranilaštvo - Odeljenje u Novom Sadu, radi isplate, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Višeg suda u Novom Sadu Gž br. 3789/10 od 23.06.2011. godine, u sednici održanoj 23.11.2011. godine, doneo je

P R E S U D U

PREINAČUJE SE presuda Višeg suda u Novom Sadu Gž br. 3789/10 od 23.06.2011. godine i presuda Opštinskog suda u Novom Sadu P br. 2279/09 od 10.07.2009. godine, pa se ODBIJA kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca S.M. iz B.P. u odnosu na tuženu Republiku Srbiju, kojim je tražena isplata razlike između pripadajućeg i isplaćenog dela primanja po osnovu dopunske lične invalidnine, ortopedskog dodatka i dopunske zaštite za period od 01.10.1999. do 01.03.2006. godine, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

U ostalom delu (dosuđene naknade na ime dopunske zaštite za mart 2006. godine u iznosu 2.171,32 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom od 15.04.2006. godine do konačne isplate) revizija tužene se ODBIJA, kao neosnovana.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Novom Sadu P br. 2279/09 od 10.07.2009. godine, stavom prvim izreke, odbijen je prigovor mesne nadležnosti suda. Stavom drugim izreke usvojen je tužbeni zahtev, pa je stavom trećim izreke tužena obavezana da tužiocu na ime razlike između pripadajućeg i isplaćenog dela invalidskih primanja na ime lične invalidnine za period od 01.10.1999. do 31.03.2002. godine isplati iznos od 16.378,00 dinara, na ime ortopedskog dodatka za period od 01.10.1999. godine do 31.03.2002. godine iznos od 7.897,00 dinara i na ime dopunske zaštite za period od 01.10.1999. do 31.03.2006. godine isplati 84.741,98 dinara, sve sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačne mesečne iznose počev od 01-og u narednom mesecu za prethodni mesec. Stavom četvrtim izreke obavezana je tužena da tužiocu naknadi troškove postupka od 13.000,00 dinara.

Presudom Višeg suda u Novom Sadu Gž br. 3789/10 od 23.06.2011. godine, prvostepena presuda je preinačena u stavu trećem izreke u delu kojim je odlučeno o zakonskoj zateznoj kamati na dosuđene iznose, tako što je za period od 01.10.1999. do 31.03.2006. godine dosudila tužiocu zakonsku zateznu kamatu počev od 16-og u mesecu do isplate (umesto od 01-og u mesecu), dok je u preostalom delu žalba tužene odbijena i potvrđena prvostepena presuda.

Protiv pravnosnažne presude donesene u drugom stepenu tužena je blagovremeno izjavila reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Po opštim pravilima (član 394. ZPP) revizija u ovoj parnici (imajući u vidu visinu potraživanja) ne bi bila dozvoljena. Apelacioni sud u Novom Sadu je našao da u konkretnoj pravnoj stvari, s obzirom na vrednost predmeta spora od ukupno 108.016,98 dinara, nema mesta primeni odredbe člana 395. ZPP, jer prema članu 478. stav 6. ZPP u sporovima male vrednosti protiv odluke drugostepenog suda nije dozvoljena revizija. Međutim, revizijski sud smatra da je u konkretnom slučaju potrebno razmotriti pitanja od opšteg interesa i ujednačiti sudsku praksu.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu na osnovu člana 399. ZPP i našao da je revizija delimično osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužiocu je rešenjem Opštinske uprave od 18.08.2000. godine priznato svojstvo ratnog vojnog invalida V grupe sa pravom na ortopedski dodatak III stepena počev od 01.11.1999. godine, a tužena je bila obavezna da mu na ime mesečnog novčanog primanja na ime lične invalidnine, na ime ortopedskog dodatka i na ime dopunske zaštite, isplaćuje određeni procenat od iznosa

prosečne neto zarade po zaposlenom u privredi RS, za mesec za koji se vrši isplata. Za period za koji postoji dugovanje tužene, tužiocu su isplaćivani iznosi manji od zakonom propisanih pa je utvrđeno da je razlika između dugovanog i isplaćenog dela iznosa na ime lične invalidnine u utuženom periodu ukupno 16.378,00 dinara, na ime ortopedskog dodatka 7.897,00 dinara i na ime dopunske zaštite ukupno 84.741,98 dinara.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su usvojili tužbeni zahtev i tužiocu dosudili traženu naknadu za ceo traženi period, zaključivši da prigovor zastarelosti potraživanja nije osnovan, jer se ne radi o povremenim potraživanjima iz člana 372. ZOO, za koja je propisano da zastarevaju za tri godine. Prema njihovom stanovištu, u konkretnom slučaju se radi o potraživanjima koja nisu unapred poznata i čija se visina menja svakog meseca, pa se na takva potraživanja primenjuje opšti rok od deset godina od dospelosti svakog mesečnog primanja iz člana 371. ZOO.

Pogrešno je stanovište nižestepenih sudova da je prigovor zastarelosti potraživanja u celini neosnovan i da u konkretnom slučaju treba primeniti opšti zastarni rok iz člana 371. ZOO (desetogodišnji rok zastarelosti).

Naime, opšti zastarni rok iz citirane odredbe primenjuje se samo ako „zakonom nije određen neki drugi rok“.

Naknada za dopunsku zaštitu (dopunska lična invalidnina i naknada za vreme nezaposlenosti) imaju karakter povremenih potraživanja, jer se prema članu 28. i 51. Zakona o osnovnim pravima boraca, vojnih invalida i porodica palih boraca ("Službeni list SRJ" br. 24/98 i 29/98), određuju u mesečnim iznosima. Prema članu 71. istog zakona isplaćuju se po proteku isteka meseca za koji se isplata vrši. Na osnovu člana 372. stav 1. u vezi sa članom 379. stav 2. ZOO, potraživanja povremenih davanja koja dospevaju godišnje i u kraće određenom vremenskom periodu (povremena potraživanja), zastarevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinačnog davanja.

Konačnim i pravnosnažnim rešenjima organa uprave, tužiocu su priznate naknade za dopunsku zaštitu i za vreme nezaposlenosti, koje tužena u spornom periodu nije isplaćivala u priznatom iznosu, već je bez zakonskog osnova uskratila punu isplatu.

Imajući u vidu momenat podnošenja tužbe - 16.03.2009. godine i delimičnu osnovanost istaknutog prigovora zastarelosti, potraživanje je zastarelo za period od 01.10.1999. do 01.03.2006. godine, pa je tužbeni zahtev u tom delu odbijen kao neosnovan.

U ostalom delu od 01.03.2006. godine, potraživanje nije zastarelo, pa kako visina neisplaćenog potraživanja nije sporna, to je revizija delimično odbijena kao neosnovana.

Na osnovu člana 407. stav 1. i člana 405. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća - sudija,

Vlasta Jovanović, s.r.